

Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Süreci ve Rekreasyon Faaliyetlerinin İncelenmesi Üzerine Bir Çalışma¹

A Study on Determining Socialization Process and Recreational Activities of the University Students

Yenal YAĞMUR*, Ebru TARCAN İÇİGEN**

*Doktora Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, 07058, Kampüs, Konyaaltı, Antalya.
E-posta: yenalyagmur@hotmail.com

**Doç. Dr. Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi, 07058, Kampüs, Konyaaltı, Antalya.
E-posta: ebrutarcan@akdeniz.edu.tr

MAKALE BİLGİLERİ

Makale İşlem bilgileri:

Gönderilme tarihi: 15 Şubat 2016

Birinci düzeltme: 16 Mayıs 2016

Kabul: 20 Haziran 2016

Anahtar sözcükler: Sosyalleşme, Rekreasyon, Üniversite öğrencileri.

ARTICLE INFO

Article history:

Submitted: 15 February 2016

Resubmitted: 16 May 2016

Accepted: 20 June 2016

Key words: Socialization, Recreation, University student.

ÖZ

Bu çalışmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine ilgilerinin, katılma düzeylerinin ve sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, üniversite öğrencilerinin rekreatif faaliyet seçimlerinde ve rekreatif faaliyetlerine katılımında etkili olan faktörler ve bu faktörlerin sosyalleşme ile olan ilişkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada Kayseri ilinde 455 üniversite öğrencisinden veri toplanmıştır. Tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden tabakalı örnekleme yönteminin tercih edildiği çalışmada veriler anket tekniği ile toplanmış, analiz için sosyal bilimler için kullanılan istatistik programından yararlanılmış ve tanımlayıcı istatistikler, Spearman Rho korelasyon testi ile Cramer V testi aracılığı ile sonuçlar elde edilmiştir. Araştırma sonucunda sosyalleşme sürecinde kültür, aile ve okul en önemli unsurlar olarak tespit edilmiştir. Ayrıca rekreatif faaliyetlere katılımı yeterlilik-ustalık faktörünün belirleyici olduğu ortaya çıkmıştır.

ABSTRACT

The main purpose of the study interests in recreation activities, participation and social tendencies. For this purpose, the factors that the participation in recreational activities and relationship with the socialization of these factors have been tried to determine. The study was carried out with 455 university students in Kayseri. Stratified sampling which is a non-probability sampling method was used to select sampling units and the survey data were collected by using questionnaire forms. The data were analyzed in social statistic programs using descriptive statistic, Spearman Rho Correlations Test and Cramer V test. As the result of the findings culture, family and school has been found the most important elements in the process of socialization and also competence-mastery factor has been determined as the most important factor for the participation of recreation activities.

GİRİŞ

Toplum; bireyleri birbirine bağlayan, karşılıklı etkileşim halinde olan insanların oluşturduğu bir sistemdir ve aynı zamanda sürekli değişim içinde olan bir sosyal ilişkiler ağıdır (Bahar 2008). İnsanlar, yaşadığı toplumda davranışlarıyla kendini ifade etmekte ve bu davranışları sayesinde toplumun diğer fertlerinden ayrılmakta ve birey

olarak toplum içinde var olmaktadır. Tüm bireyler, toplum içinde doğarlar ve toplumsal niteliklerini bu gruplarda kazanırlar. Bir toplumun yaşam biçimiyle o toplumda yaşamak için gereken bilgiler değerler, gruplar aracılığıyla bireye aktarılmaktadır. Bu bilgi ve değerlerin benimsenmesiyle birey, belirli bir toplumun üyesi olma özelliğini kazanmaktadır (Yetim 2011).

İnsan doğası gereği sosyaldır, diğer bireylerle etkileşim gereksinimi içindedir. Bu gereksinimin temelinde bireysel yetilerini ortaya koyarak toplum sağlama isteği bulunmaktadır. Bireysel yetiler birey yalnızken anlamlı değildir. Bir topluluk

¹ Bu makale, Yenal YAĞMUR'un Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırladığı "Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Süreci ve Rekreasyon Aktivitelerinin İncelenmesi: Erciyes Üniversitesi Örneği" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

İNİNDE DEĞER KAZANMAKTA VE DOYUM SAĞLAMAKTADIR. KARŞILIKLI ETKİLEŞİM VE SÜREKLİ DEĞİŞİM İÇİNDE OLAN SİSTEM SAYESİNDE, İNSAN KENDİSİNİ DİĞER CANLI TÜRLERİNDEN AYIRAN NİTELİKLERİNİ ORTAYA ÇIKARMAKTA, SOSYALLEŞMEKTE, GELİŞTİRMENDE VE KÜLTÜRÜNÜ YAYMAKTADIR (BARDAKÇI 2010).

Sosyalleşme, insanın diğer insanlar ile karşılıklı etkileşimi sonucunda belirli bir toplumun; yapma, duyma ve düşünme biçimlerini öğrenme, benimseme süreci olarak tanımlanmaktadır (Atalay 2012). Sosyalleşme, belirli sosyo – kültürel normlara ve beklentilere uyma davranışı oluşturarak toplumda yaşayan bireylerin uyma davranışı göstereceği varsayımından yola çıkarak bireyi biçimlendirmektedir. İnsanların benzer davranışlar göstermesi kültürün insanları biçimlendirdiğini göstermektedir. Toplumdaki belirli bir kültürel yapı, toplumu oluşturan bireyleri etkileyerek bireylerin toplumsal ilgileri, istekleri ve ihtiyaçlarının şekillenmesine yol açmaktadır (Ertürk 2010).

Değişen dünya değerleri, günümüz insanının kentleşmeyle başlayan değer ve standartlarını değiştirmiş, mevcut kullanım alanlarını farklılaştırmış ve yeni kullanım alanları oluşturmuştur. Gelişen teknoloji, endüstrileşme ve değişen sosyo - ekonomik koşullarla birlikte kentlerde yaşayan bireylerin yeşil alanlardaki rekreasyon faaliyetleri, kişilerin ruhsal ve fiziksel gelişimlerinde çok önemli yere sahip olmuştur. İnsanların adeta makineleştiği günümüzde, kent yaşamının gürültülü atmosferinden kurtulup, ruhsal ve bedensel yorgunluğu üzerinden atmak, yaşama yeniden bağlanmak için serbest zamanlarını kendisini ruhsal bunalımlara yöneltmeyecek faaliyetlere girişmesi en iyi ve keyifli bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir (Karatoprak, İlgar ve Ballı 2012). İnsanın fiziksel ve psikolojik yenilenmesini sağlayan rekreasyon, bir sanayileşme ve uygarlık ürünü olarak, çağdaşlık ve bir kültür sonucu, insanların bireysel ve toplumsal değerler bakımından, mutluluk, zevk ve bunların da ötesinde birçok değer oluşturacak bir kavram olarak görülmektedir (Karaküçük 2008).

Bu çalışmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine ilgilerinin, katılım düzeylerinin ve sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesidir. Bu araştırma, yaşam hareketlili-

ğinin en yüksek olduğu üniversite dönemindeki bireylerin sosyalleşme sürecinde tamamlayabilmelerinde rekreasyon etkinliklerinin rolünün ortaya konulması açısından önem taşımaktadır. Bunun yanında konuyla ilgili alanyazın incelendiğinde özellikle yurt dışında yapılan çalışmalarda sosyalleşme ve rekreasyon faaliyetlerine yönelik çeşitli çalışmalar yapılmış olmasına karşın ülkemizde konuya ilişkin az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu bağlamda çalışmada sosyalleşme ve rekreasyon yazını irdelenmiştir, daha sonra araştırmanın yöntemi, bulgular ve sonuç bölümleri ile devam edilmiştir.

ALANYAZIN TARAMASI

Rekreasyon ve Sosyalleşme İlişkisi

Her insan, biyolojik bir organizma olduğu kadar toplumsal bir varlık, bir kültür taşıyıcısı ve içinde yaşadığı toplumun bir ürünüdür. Kuşkusuz, toplum da kültür de ancak insan davranışlarıyla kendini göstermekte ve bu davranışları sayesinde var olmaktadır. Her insan bir grup içinde doğmakta ve toplumsal niteliklerini bu grupta kazanmaktadır. Bir toplumun yaşam biçimleriyle, o toplumda yaşamak için gereken bilgiler ve değerler, gruplar aracılığıyla bireye aktarılmaktadır. Bu bilgi ve değerlerin benimsetilmesiyle birey, belli bir toplumun üyesi olma niteliği kazanmaktadır. Doğan (2008) sosyalleşmeyi insanın; tecrübelerinin ışığında, kişiliğinin doğal yapısı ile yaşadığı toplumun sosyokültürel öğelerinin benimsetildiği ve kişiliğinin farkına vardığı, bunun yanı sıra anlamlı sosyal görevlerle yaşamak zorunda olduğu toplumsal çevreye uyumunu sağlayan bir süreç olarak görmektedir (Yetim 2011).

Rekreasyon kavramından bahsederken onun sosyalleştirici gücünü ön plana çıkarmak gerekmektedir. Bucher ve Bucher (1974) rekreasyonu, 'insanın öz benliğine uygun ve yapmaktan zevk aldığı toplumsal, kültürel ve sportif faaliyetlere katılarak, günlük yaşamın sıkıcılığından kurtulması ve başka insanlarla etkileşerek toplumsal bir kişilik kazanması' şeklinde tanımlayarak kavramın sosyalleştirici yönünü vurgulamaktadır.

Ayrıca insanlar sosyal ilişkileri nedeniyle etkileşim içinde buldukları kişi ve gruplarla katılım, kabullenme, yakınlık gibi bazı gereksinimlerini karşılayabilmektedirler. Bu nedenle rekreasyon aktiviteleri sosyalleşmeye katkı sağlayan önemli bir hizmet süreci olarak görülmektedir (Demir, Demir ve Babat 2012).

Birey; bir gruba girerken o grupta geçerli olan sosyal normları, o grup içinde girişte ve ileride alacağı rolleri, ulaşacağı sosyal mevkileri, bu rol ve mevkilerin kendisinden beklediği davranış, beceri ve inançları öğrenip benimsemek durumundadır. Sosyalleşme olgusu doğumdan hemen sonra başlamaktadır. Bireyin toplumda geçerli olan değerleri, inançları, vaziyet alışkanlıklarını, davranış kalıplarını öğrenip özümsemesi, çocukluk ve gençlik döneminde girdiği gruplarda geçerli değer, tavır ve rol beklentilerine göre 'sosyal ben'ini veya 'sosyokültürel şahsiyet'ini kazanması devam etmektedir. Aslında, insan bütün hayatı boyunca sosyal pozisyonlarda yeni sosyal roller üstlendiği için bu rollerin öğrenilmesi sırasında sosyalleşme de hayat boyu devam etmektedir (Ergün 1987). Hayat boyu devam eden sosyalleşme sürecinde bireyin kendini tanıması ve kimliğinin oluşmasında aile ve arkadaş grupları önemli rol oynamaktadır. Sosyalleşme bireyin kişiliğini kazanma süreci olarak, arkadaşlık, aile, çevre ilişkileri, medya araçları, kültür, sanat, spor, müzik uğraşları gibi pek çok sosyalleşme etmenleri ile ilişki içinde gerçekleşmektedir. Bu süreç aynı zamanda bireyin statü açısından kazanımlar elde edebileceği ortamların oluşmasına zemin yaratabilmektedir (Demir vd. 2012).

Sosyalleşme düzleminde, insanoglu grup içinde yaşamakta ve çeşitli düzenli grupların bir üyesi olmaktadır. Grup yaşamı sadece varlığını sürdürmesi için gerekli olmamakla birlikte kişisel gelişim için de önemli olmaktadır. Bu anlamda geleneksel ve modern toplumlara özgü kişiliğin gelişimini ve sosyalleşme biçimini etkileyen grup görünümleri bulunmaktadır. Bunlar, daha çok geleneksel ve takım oyunları içinde, yüz yüze ve iletişimin kuvvetli olduğu birincil gruplar ve modern toplumlarda görülen takımdan çok bireysel olarak üyelerin birbirinden ayrı olduğu ve kitle iletişim araçlarının yaygın olarak kulla-

nılıp orta seviyede iletişimin kurulduğu ikincil gruplar şeklindedir. Hangi grupta olursa olsun rekreasyon yoluyla yapılan grup çalışmaları kişilere; diğerlerine yardım etme, toplumu tanıma, kendini açıklama ve katılımlarda kendini başarılı bulmayı öğrenmesi için fırsatlar sunmaktadır. Ayrıca sorumluluk alma koşuluyla, çaba göstermek, işbirliği oluşturmak, girişimci ve önderlik özellikleri edinme gibi olumlu gelişmeler sağlayan grup çalışmaları, rekreasyon yoluyla duygusal ve toplumsal sorunların çözülmesinde de yarar sağlayabilmektedir (Metin 2013). Benzer olarak, rekreasyon alanında yapılan çalışmalar da (Donnelly, McCloy, Petherick ve Safai 2000) çocukluk döneminde ve yaşam boyu sağlık alanlarında, öğrenim ve akademik başarı alanlarında, vatandaşlık ve demokratik erişim alanlarında ve liderlik ve motivasyon alanlarındaki faydalara yönelik bulguların kültürler arasında tutarlılık gösterdiğine işaret etmektedir. Örneğin fiziksel rekreasyon faaliyetlerinde çocuklar, yaşam kalitesiyle ilgili olan; kişiler arası iletişim, kararlılık, azim, güven, liderlik, yurttaşlık, hedefe yönelme, motivasyon ve kişisel tatmin gibi değerli beceriler kazanabilmektedir (Donnelly 2002). Bunun yanı sıra, rekreasyon faaliyetlerinde gruplar olumlu ya da olumsuz bir konuda birbirleri ile iletişime geçmektedirler. Bu iletişim toplumsal farklılıklar tarafından etkilenebilmektedir (Metin 2013). Rekreasyon bireylerin; kendileriyle, başkalarıyla ve toplumla barışık, uyumlu ve dengeli bir yapıya ulaşmasını kolaylaştırmaktadır. Böylelikle insanların uyumsuz olarak görülen bazı davranışlarını söndürerek, bu davranışların uyumlu davranışlar şekline dönüşmesine katkı sağlayabilmektedir (Kılbaş 2004). Weis (2001), rekreatif uygulamaların bireyin benlik ve sosyal algısını geliştirdiğini de ifade etmektedir. Sosyalleşme açısından bireyin kendini doğru ifade edebilmesi toplumsal ilişkilerin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde büyük bir önem arz etmektedir. Farklı toplumsal gruplardan gelen farklı insanlar ile iletişime geçen bireyin, sosyal algısı ve yaratıcılığında meydana gelen gelişmeler kişiye farklı deneyimler kazandırarak sosyal çevresini genişleten mutlu bir insan olma fırsatı sağlamaktadır. Ayrıca rekreasyon faaliyetleri, sosyal bir varlık olan bireyi iç dünyasında kendisi ile barışık, di-

şa dönük, mutlu ve verimli hale getirmektedir. Sosyal algı düzeylerinin gelişimine paralel olarak sosyalleşme süreçleri ivme kazanan bireyler zaman ve mekan kavramlarının dışına çıkarak karşılıklı etkileşimin farkına varmaktadır. Bu sayede toplumsal yaşamın her aşamasına dahil olan birey dar kalıplar arasına sıkışmadan verimliliğini ve mutluluğunu arttırmaktadır (Atalay 2012).

Rekreasyon faaliyetleri, bireyin dinamik sosyal çevrelere katılımı sağlayan bir sosyal faaliyet olması özelliğinden dolayı kişinin sosyalleşmesinde önemli bir role sahip olmaktadır. Tüm insanlar çocukken oyun, spor ve diğer aktiviteler ile sosyalleşmektedirler. Her türlü rekreasyon faaliyeti sosyal bir deneyim oluşturmaktadır (Yenigün ve Doğduay 2012). Rekreatif faaliyetlere sadece katılarak değil aynı zamanda izleyerek de dâhil olmak sosyal algının gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. Özellikle kültürel ve sanatsal faaliyetlerin bizzat takip edilerek izlenmesi ya da spor faaliyetlerinin televizyon ya da saha ve salonlarda izlenmesi bile kişinin sosyalleşmesinde önemli rol oynayabilmektedir (Atalay 2012). Çaha (1999) özellikle sportif faaliyetlerin sadece spor yapanlar değil, izleyici kitleler arasında da önemli bir sohbet ve muhabbet konusu oluşturduğuna değinmektedir. Ayrıca birbirini hiç tanımayan insanlar bile futbol, basketbol ve voleybol gibi popüler branşlarda oynanan oyunlar üzerine sohbetler etmekte ve bu sayede sosyal ortamlar oluşturarak ortak noktalarda birbirlerini etkilemektedirler (Yenigün ve Doğduay 2012).

Rekreasyon faaliyetleri, ister tek başına ister kolektif olarak yapılsın, bireylerin sosyalleşme ihtiyaçlarını tatmin etmektedir. Bunun yanı sıra, bu faaliyetler bireylerin çocukluk döneminden, gelişim, hatta yetişkinlik dönemine kadar kişiliğini ve toplumsal normların öğrenilmesini beslemektedir. Ancak son yıllarda teknolojinin gelişimine paralel olarak bilgi toplumunun ortaya çıkması, sosyalleşme ve boş zaman değerlendirme biçimlerini etkilemiştir. Buna bağlı olarak toplumsal normlar ve bireylerin iletişim şekilleri değişmiştir. Bireyler internet ve internete bağlı aktivitelerle yüz yüze yapılan geleneksel sosyal aktivitelerin yerine, sanal ortamlar üzerinden kişilerarası sosyal temas ya da aktiviteler ger-

çekleştirmektedir (Metin 2013). Bu durum hem bireylerin yaşamlarını etkilemekte hem de yeni iletişim ve sosyalleşme biçimlerinin doğmasına neden olmaktadır (Göker, Demir ve Doğan 2010).

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine ilgilerinin, katılma düzeylerinin ve sosyalleşme eğilimlerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, üniversite öğrencilerinin rekreatif faaliyet seçimlerinde ve rekreatif faaliyetlere katılımında etkili olan faktörler ve bu faktörlerin sosyalleşme ile olan ilişkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Toplum içinde yer alan bireyin sosyalleşme gereksinimlerinin giderilmesinde birincil ve ikincil grupların etkisi oldukça büyüktür. Yaşam temposunun hareketli dönemlerinden olan üniversite öğrencilik döneminde sosyalleşme süreci rekreatif faaliyetlerle devam etmektedir. Rekreatif faaliyetler ile sosyalleşme sürecine yönelik az sayıda çalışmanın yapılmış olduğu görülmektedir.

Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

Araştırma, üniversite eğitimi alan öğrencilerin rekreasyon faaliyetlerine katılımları ile sosyalleşmeye ilişkin verileri incelemeyi amaçlamaktadır. Ancak ülkemizde bulunun tüm üniversite öğrencilerinin tamamına ulaşılması mümkün olmayacağından sınırlamalara gidilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, araştırma Kayseri ilinde üniversitede eğitim alan öğrenciler tercih edilmiştir. Araştırmanın bir diğer sınırlılığı ise verilerin 2014 – 2015 eğitim – öğretim yılı güz döneminde toplanmış olması ve bu dönemde derse gelen mevcut öğrencilerle sınırlı kalmasıdır.

Araştırmanın Sayıtları

Bu çalışmada aşağıdaki sayıtlar dikkate alınmıştır:

1. Bu çalışmada öğrencilerin anket sorularını okuyup anlamasından kaynaklanan farklılıklar en aza yakındır.
2. Öğrenciler, anketleri gönüllü olarak doldurmuşlardır.

Araştırmanın Problemleri

Araştırmanın temel amacını oluşturan üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılmaları, sosyalleşme eğilimleri ve sosyalleşme ifadeleri ile motivasyon ölçekleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek doğrultusunda araştırmanın problemlerini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

Problem1: Cinsiyet ve sosyalleşmeye ilişkin ifadeler arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem1: Cinsiyet ile “olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem2: Cinsiyet ile “Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoş görülür” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem3: Cinsiyet ile “Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem4: Cinsiyet ile “Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmeli” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Problem2: Okudukları sınıf ve sosyalleşmeye ilişkin ifadeler arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem1: Sınıf ile “Kalabalıktan olabildiğince uzak kalmayı tercih ederim” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem2: Sınıf ile “Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoş görülür” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem3: Sınıf ile “Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem4: Sınıf ile “Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmeli” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Problem3: Yaşadıkları yer ve sosyalleşmeye ilişkin ifadeler arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem1: Yaşadıkları yer ile “Kalabalıktan olabildiğince uzak kalmayı tercih ederim” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem2: Yaşadıkları yer ile “Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoş görülür” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem3: Yaşadıkları yer ile “Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Alt Problem4: Yaşadıkları yer ile “Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmeli” ifadesi arasında ilişki var mıdır?

Problem4: Sosyalleşmeye ilişkin ifadeler ile motivasyon ölçekleri arasındaki ilişki var mıdır?

Problem5: Rekreatif aktivite türünün seçiminde etkili olan faktörler nelerdir?

Çalışma Grubu

Yaşam temposunun hareketli dönemlerinden biri olan üniversite öğrencilik döneminde sosyalleşme sürecinin rekreatif faaliyetlerle devam etmesinden dolayı sosyalleşme sürecinde üniversite gençliğinin rekreatif faaliyetlere katılım düzeyleri ve sosyalleşme eğilimlerini açıklamak için yapılan bu çalışmada, üniversite öğrencileri incelenmeye çalışılmıştır. Çalışma alan araştırması olarak, Kayseri ilinde yer alan üniversitede turizm eğitimi gören öğrenciler üzerine yürütülmüştür. Toplam 820 öğrenci tabakalı örnekleme yöntemi kullanılarak öğrenim gördükleri sınıflarına göre tabakalara ayrılmış ve her sınıftan seçilecek öğrenci sayısı hesaplanmıştır. Çalışma grubu içinde 455 öğrenci yer almıştır. Anketlerin yüzyüze görüşme yolu ile cevaplandırılması sağlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada dört bölümden oluşan bir anket kullanılmıştır. Birinci bölüm kişisel verileri, ikinci bölüm sosyalleşmeye ilişkin verileri, üçüncü bölüm rekreatif faaliyet türünün seçiminde etkili olan faktörlere ilişkin verileri ve son bölümde ise rekreatif faaliyetlere katılımında etkili olan faktörlere (motivasyon) ilişkin verileri belirlemek amacıyla oluşturulmuştur. Sosyalleşmeye ilişkin veriler Şahan (2007) tarafından, rekreatif faaliyet

türünün seçiminde etkili olan faktörlere ilişkin veriler Arslan (2010 ve 2012) tarafından, rekreatif faaliyetlere katılımı etkileyen faktörlere (motivasyon) ilişkin veriler ise Beard ve Ragheb (1980 ve 1983) tarafından geliştirilen ve Karlı ve diğerleri (2008) tarafından Türkçeye adapte edilen ölçüm araçlarının kullanılması ile elde edilmiştir.

Araştırma Verilerinin Analizi

Araştırma sürecinde, sosyal bilimlerde kullanılan istatistik programı ile elde edilen verilerin analizi gerçekleştirilmiştir. Öncelikle demografik verilerin incelenmesi için betimsel istatistikler kullanılmıştır. Daha sonra parametrik olmayan Spearman Rho korelasyon testi ile Cramer V testinden faydalanılmıştır.

Güvenilirlik

Güvenilirlik, bilimsel çalışmanın ilk koşulunu oluşturmaktadır. Güvenilirlikle araştırmalarda aynı süreçlerin izlenmesi ile aynı sonuçların tekrar edilebilmesi sağlanmaktadır. Aksi halde, hangi sonucun güvenilir olduğuna karar verilememektedir. Bu, bir bakıma araştırmalarda alınan bir sonucun başka araştırmacılar tarafından da test edilebilmesini sağlamaktadır (Karasar 2009). Araştırmanın güvenilirlik analizinde sosyalleşmeye ilişkin ifadeler 0,807, rekreatif türünün seçiminde etkili olan faktörlere ait ifadeler 0,782 ve rekreatif faaliyetlere katılımı etkileyen faktörlere ait ifadeler 0,939 olarak yer almıştır. Cronbach Alpha değerleri 0,70 ve üzeri olduğu durumlarda ölçeğin güvenilir olduğu kabul edilmektedir (Altunışık 2005; Durmuş, Yurtkoru ve Çinko 2013).

ARAŞTIRMA BULGULARI

Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler Tablo 1’de verilmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bulgular şu şekildedir: Araştırmaya katılan öğrencilerin toplamda %51,6’sı kadınlardan, %48,4’ü erkeklerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %27,7’sinin en yüksek payla 300 TL ve aşağısında gelir seviyesine sahip oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş gruplarının da en fazla %45,4’ünün 18 – 20 yaş aralığında olduğu ve en

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgilerin Frekans Dağılımları

Bağımsız Değişkenler	Grup	n	%
Cinsiyet	Kadın	235	51,6
	Erkek	220	48,4
	Toplam	455	100,0
Gelir Seviyesi	300 TL ve Aşağısı	126	27,7
	301- 400 TL	79	17,4
	401- 500 TL	68	14,9
	501- 600 TL	77	16,9
	601 TL ve Yukarısı	105	23,1
	Toplam	455	100,0
Yaş	18- 20 Yaş	206	45,3
	21- 23 Yaş	192	42,2
	24- 26 Yaş	39	8,5
	27 Yaş ve Yukarısı	18	4,0
	Toplam	455	100,0
Sınıf	1. Sınıf	75	16,5
	2. Sınıf	164	36,0
	3.Sınıf	112	24,6
	4.Sınıf	104	22,9
	Toplam	455	100,0
Anne Eğitim Durumu	Okur- yazar değil	12	2,6
	İlköğretim	297	65,3
	Lise	113	24,8
	Üniversite	32	7,1
	Yüksek lisans veya Doktora	1	0,2
	Toplam	455	100,0
Baba Eğitim Durumu	Okur- yazar değil	3	0,7
	İlköğretim	192	42,2
	Lise	149	32,7
	Üniversite	106	23,3
	Yüksek lisans veya Doktora	5	1,1
Toplam	455	100,0	
Ailenin Toplam	900 TL ve Aşağısı	45	9,9
Aylık Geliri	901- 1700 TL	135	29,7
	1701- 2500 TL	132	29,0
	2501 TL ve Yukarısı	143	31,4
	Toplam	455	100,0
Ailenin İkamet Ettiği	İl Merkezi	281	61,8
Yerleşim Yeri	İlçe Merkezi	130	28,5
	Kasaba	19	4,2
	Köy	25	5,5
	Toplam	455	100,0

yüksek payla %36,0'sının ikinci sınıfta oldukları görülmektedir. Katılımcıların annelerinin eğitim durumlarının büyük çoğunluğunun %65,3 ile ilköğretim mezunu olduğu, babalarının eğitim durumlarının %42,6'sının ilköğretim mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların ailelerinin aylık gelir durumlarının %31,4'ünün 2501 TL ve yukarısında, %29,7'sinin 901 – 1700 TL arasında, %29,0'unun 1701 – 2500 TL arasında ve %9,9'unun 900 TL ve aşağısında olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu % 61,8'i il merkezinde, %28,5'i ilçe merkezinde, %5,5'i köyde ve %4,2'si kasabada yaşamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin boş zamanlarında tercih ettikleri aktiviteler incelendiğinde, katılımcıların %13,23'ünün müzik dinlemeyi %11,62'sinin TV izlemeyi, %11,23'ünün kitap, gazete okumayı, %10,46'sının kafeye gitmeyi, %9,94'ünün çarşı, pazar, fuar, park gibi gezintilere çıkmayı, %9,76'sının arkadaş ziyaretlerine gitmeyi, %9,73'ünün sinema ve tiyatroya gitmeyi, %6,12'sinin aktif olarak spor yapmayı,

%3,46'sının disko, pub, bar, v.b yerlere gitmeyi, %3,43'ünün sosyal ve toplumsal işlerle uğraşmayı, %3,22'sinin kültürel ve ilmi faaliyetlere katılmayı, %2,87'sinin becerileri gerektiren el işleri ve sanatla uğraşmayı, %2,87'sinin tesislere giderek spor karşılaşmaları izlemeyi, %1,75'inin hiç bir işle uğraşmamayı ve %0,35'inin diğer faaliyetlere katılmayı tercih ettikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin boş zaman aktivitelerine katılımın sıklık derecesi incelendiğinde katılımcıların %29,9'u haftada üç gün, %21,3'ü haftada iki gün, %13,8'i haftada bir gün %12,1'i haftada dört gün, %11,9'u haftada yedi gün, %8,8'i haftada beş gün, %2,9'u ise haftada altı gün olarak katılmaktadırlar.

Araştırmada cinsiyet, sınıf, yaşanan yer ile sosyalleşmeye ilişkin ifadeler arasında ilişki incelenmiştir. Sosyalleşmeye ilişkin olarak en yüksek ortalamaya sahip olan ifadeler ele alınmıştır. Bu doğrultuda Cramer V testi kullanılmıştır. Cramer V iki değişken arasındaki ilişkinin gücü hakkında bilgi vermektedir. Cramer V değerleri 0-1 arasında değişmekte olup, tıpkı korelasyon katsayısının büyüklüğünün yorumlanmasında olduğu gibi 0-30 (veya 0-40) arası değerler zayıf, 31-60 (veya 41-70) arası değerler orta, 61-100 (veya 71-100) arası değerler ise güçlü bir ilişkinin varlığını göstermektedir (Öztuna, Elhan ve Kurşun 2008).

Cramer V testi sonucunda cinsiyet ve sosyalleşmeye ilişkin Alt Problem 4'te güçlü bir ilişki olduğu görülmektedir. Diğer demografik bulgular ile sosyalleşme arasındaki ilişkinin zayıf olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın rekreatif faaliyetlere katılımı etkili olan boş zaman faktörleri ile ilgili yazın incelendiğinde 'Boş zaman motivasyon ölçeği'nin dört faktörden (entelektüel, sosyal, yeterlilik – ustalık, itici – çekici) oluştuğu görülmektedir. Araştırmanın motivasyon toplam puanları ve alt ölçekleri arasındaki ilişkileri şu şekilde gösterilmiştir. Motivasyon ölçeği ile alt faktörleri arasında güçlü, pozitif yönlü ilişki bulunmaktadır. Motivasyon ölçeği ile alt faktörleri arasında en güçlü ilişkiye 'Yeterlilik - Ustalık' faktörü (.872) sahiptir. Bu faktörü 'Sosyal' faktör (.840) ve 'En-

Tablo 2. Öğrencilerin Boş Zamanlarında Tercih Ettikleri Aktivitelere İlişkin Betimsel İstatistikler

Aktiviteler	Sayı	Yüzde
Kitap, gazete okumam	321	11,23
Müzik dinlerim	378	13,23
TV izlerim	332	11,62
Sinema ve tiyatroya giderim	278	9,73
Çarşı, pazar, fuar, park gibi gezintilere çıkarım	284	9,94
Spor yaparım (aktif)	175	6,12
Becerileri gerektiren el işleri ve sanatla uğraşırım	82	2,87
Spor yarışmalarını izlerim (tesislere giderek)	81	2,83
Sosyal ve toplumsal faaliyetlerle uğraşırım	98	3,43
Kültürel ve ilmi faaliyetlere katılırım	92	3,22
Cafeye giderim	299	10,46
Disko, bar, pub (taverna, birahane) vb. yerlere giderim	99	3,46
Belli bir şeyle uğraşmam	50	1,75
Arkadaş ziyaretlerine giderim	279	9,76
Diğer	10	0,35
Toplam	2858	100,0

n = 455 kişi, gruplandırma yüzdeleri ise n= 2858 üzerinden alınmıştır.

Tablo 3. Demografik Verilerle Sosyalleşmeye İlişkin İfadeler Arasındaki İlişki

Problem/Alt Problem	Cramer V		İlişki
	Değer	p	
<i>Problem 1</i>			
Alt problem 1	,222	,000	Zayıf ilişki
Alt problem 2	,102	,318	Zayıf ilişki
Alt problem 3	,097	,375	Zayıf ilişki
Alt problem 4	,730	,661	Güçlü ilişki
<i>Problem 2</i>			
Alt problem 1	,193	,153	Zayıf ilişki
Alt problem 2	,232	,018	Zayıf ilişki
Alt problem 3	,221	,036	Zayıf ilişki
Alt problem 4	,230	,021	Zayıf ilişki
<i>Problem 3</i>			
Alt problem 1	,173	,324	Zayıf ilişki
Alt problem 2	,151	,585	Zayıf ilişki

telektüel' faktör (.810) takip etmektedir. En düşük ilişkiye ise 'İtici – Çekici' faktörü (0,772) takip etmektedir. Araştırmada, 'Sosyalleşmeye ilişkin ifadeler ile motivasyon alt ölçekleri arasındaki ilişki var mıdır?' problemine ilişkin olarak Spearman Rho Korelasyon Testi gerçekleştirilmiştir (Tablo 4).

'Entelektüel' boyutu ile 'Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim' (-0,045), 'Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissederim' (-,142) ve 'Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim' (-0,083) ifadeleri arasında negatif bir ilişki bulunmaktadır. 'Toplumsal faaliyetlere katılım ile kişisel beceri ve yeteneklerimi keşfedebilir ve ifade edebilirim' (.305), 'Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım' (.333) ve 'Farklı kültür anlayışları toplumsal barışın temel dinamiğidir' (.305) ifadeleri ise orta düzeyde bir ilişkiye sahiptir (31 – 60 arası değerler orta aralığına girmekte). 'Toplumda insanların özgürce davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısındayım' (.278), 'Okul farklı kültürdeki insanların tanışmasını ve böylece toplumsal bütünleşmenin etkin faktörüdür' (.262) ve 'Bizi diğer kültürlerden farklı kılan değer; farklı kültürlerin barış ve

uyum içerisinde yaşamasıdır' (.261) ifadeleri ise düşük bir ilişki olup orta aralığına giren ifadeleri takip eden en yüksek değerlerdir (0 – 30 arası değerler düşük aralığına girmekte). 'Toplumsal değerlere bağlı bir kişiliğe sahip birisiyim (gelenek töre inançlar)' (.095), 'Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez' (.059), 'Ailem arkadaş çevremi belirlenmesinde etkin rol oynar' (0,059) ve 'Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım' (.076) ifadelerinin ölçek ile arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

'Sosyalleşme' boyutu ile 'Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim' (-,021), 'Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissederim' (-,098) ve 'Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez' (-,029) ifadeleri arasında negatif bir ilişki bulunmaktadır. 'Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım' (.313) ifadesi ölçek ile orta düzeyli bir ilişki bulunmaktadır (31 – 60 arası değerler orta aralığına girmekte). 'Her türlü sosyal faaliyetlere katılmaktan hoşlanırım' (.258) ve 'Toplumsal faaliyetlere katılım ile kişisel beceri ve yeteneklerimi keşfedebilir ve ifade edebilirim' (0,227) ifadeleri ise düşük bir ilişki olup orta aralığına giren ifadeleri takip eden en yüksek değerlerdir (0 – 30 arası değerler düşük aralığına girmekte). 'Toplum içerisinde insanlarla iletişim kurmada seçici davranırım' (.071), 'Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim' (.029), 'Aile büyüklerinin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam' (.039), 'İnsanların benim davranışlarımı yargılamaya ya da yönetmeye çalışmasından rahatsız olurum' (.045), 'Toplumsal aktiviteler katılmakta yaş, cinsiyet ve inanç vb ayırım yapmaktan hoşlanmam' (.069), 'Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım' (.053) ve 'Farklı kültürdeki değer anlayışlarına saygılı davranmayı tercih ederim' (.070) ifadelerinin ölçek ile arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

'Yeterlilik – Uсталık' boyutu ile 'Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissederim' (.061) ifadesi arasında negatif bir ilişki bulun-

Tablo 4. Sosyalleşmeye İlişkin İfadeler ile Motivasyon Alt Ölçekleri Arasındaki İlişkiler Spearman Rho Korelasyon Testi (n=455)

<i>İfadeler</i>	<i>Entelektüel</i>	<i>Sosyal</i>	<i>Yeterlilik Uсталık</i>	<i>İtici Çekici</i>	<i>Motivasyon Genel</i>
1. Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim	-0,045	-,021	,055	,132**	0,031
2. Toplum içerisinde insanlarla iletişim kurmada seçici davranırım	,110*	,071	,172**	,166**	,146**
3. İnsanlar toplum içerisinde benimle kolayca diyalog kurabilirler	,188**	,158**	,152**	,102*	,185**
4. Toplumsal olaylarda genellikle topluma liderlik yaparım	,193**	,135**	,172**	,159**	,192**
5. Her türlü sosyal faaliyetlere katılmaktan hoşlanırım	,210**	,258**	,162**	,138**	,244**
6. Toplum içerisinde insanlarla tartışmaktan ziyade insanlara yardım etmeyi tercih ederim	,214**	,112*	,029	,052	,109*
7. Toplumsal olaylarda toplumu yönlendirmekte başarılıyım (Örneğin, sönük geçen bir toplantıda yol gösterici rolü)	,169**	,171**	,175**	,136**	,208**
8. Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim	-0,083	,029	,003	,025	0,01
9. Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissedirim	-,142**	-,098*	-,061	-,036	-,112*
10. Toplum içerisinde başkaları ile kolaylıkla iletişim kurarım	,234**	,150**	,130**	,121**	,183**
11. Toplumsal faaliyetlere katılan insanlar kendisiyle barışık olur	,256**	,151**	,146**	,152**	,206**
12. Toplumsal faaliyetlere katılım ile kişisel beceri ve yeteneklerimi keşfedebilir ve ifade edebilirim	,305**	,227**	,251**	,163**	,293**
13. Toplum içerisinde sevdiğim insanlarla birlikte olduğumda keder ve dertlerimi unuturum	,249**	,203**	,123**	,177**	,231**
14. Toplumda insanların özgürce davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısındayım	,278**	,183**	,200**	,223**	,269**
15. Toplumsal kurallara uymayan insanları haklı görmem	,133**	,093*	,067	,059	,112*
16. Toplumsal değerlere bağlı bir kişiliğe sahip birisiyim (gelenek töre inançlar)	,095*	,118*	,141**	,085	,134**
17. Toplumsal değerlere aykırı davranan bireylerin davranışları beni rahatsız eder	,118*	,118*	,121**	,033	,126**
18. Toplumsal uzlaşmayı bozan davranış sahiplerine hoşgörülü davranmam	,143**	,102*	,116*	,049	,127**
19. Aileyle ilgili kararların alınmasında katkıda bulunurum	,260**	,184**	,104*	,142**	,187**
20. Aile büyüklerinin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam	0,076	,039	,045	,132**	0,056
21. Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoş görülü davranır	,196**	,182**	,180**	,086	,187**
22. Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez	0,059	-,029	,078	,107*	0,054
23. Ailem arkadaş çevremi belirlemede etkin rol oynar	0,059	,101*	,101*	-,001	,103*
24. İnsanların benim davranışlarıma yargılamaya ya da yönetmeye çalışmasından rahatsız olurum	,186**	,045	,122**	,165**	,159**
25. Okul farklı kültürdeki insanların tanışmasını ve böylece toplumsal bütünleşmenin etkin faktörüdür	,262**	,131**	,191**	,197**	,235**
26. Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar	,271**	,161**	,145**	,206**	,329**
27. Toplumsal aktivitelere katılmakta yaş, cinsiyet ve inanç vb ayırım yapmaktan hoşlanmam	,159**	,069	,079	,193**	,141**
28. Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım	0,076	,053	,090	,040	0,073
29. Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım	,333**	,313**	,274**	,217**	,327**

Tablo 4. Sosyalleşmeye İlişkin İfadeler ile Motivasyon Alt Ölçekleri Arasındaki İlişkiler Spearman Rho Korelasyon Testi (n=455) (Devam)

İfadeler	Entelektüel	Sosyal	Yeterlilik Uсталık	İtici Çekici	Motivasyon Genel
30. Okul farklı insan grupları arasında toplumsal diyalogun ilk adımıdır	,234**	,199**	,196**	,144**	,239**
31. Farklı kültürdeki değer anlayışlarına saygılı davranmayı tercih ederim	,251**	,070	,102*	,177**	,172**
32. Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmeli	,260**	,115*	,077	,195**	,191**
33. Farklı kültür anlayışları toplumsal barışın temel dinamiğidir	,305**	,151**	,163**	,204**	,248**
34. Bizi diğer kültürlerden farklı kılan değer; farklı kültürlerin barış ve uyum içerisinde yaşamasıdır	,261**	,165**	,123**	,181**	,215**

**p<0,01

maktadır. ‘Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım’ (,274) ve ‘Toplumsal faaliyetlere katılım ile kişisel beceri ve yeteneklerimi keşfedebilir ve ifade edebilirim’ ifadeleri ölçek ile zayıf bir ilişki bulunmaktadır (0 – 30 arası değerler düşük aralığına girmekte). ‘Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim’ (,055), ‘Toplum içerisinde insanlarla tartışmaktan ziyade insanlara yardım etmeyi tercih ederim’ (,029), ‘Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim’ (,003), ‘Toplumsal kurallara uymayan insanları haklı görmem’ (,067), ‘Aile büyüklerinin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam’ (,045), ‘Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez’ (,078), ‘Toplumsal aktiviteler katılmakta yaş, cinsiyet ve inanç vb. ayırım yapmaktan hoşlanmam’ (,079), ‘Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım’ (,090) ve ‘Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmeli’ (,077) ifadelerinin ölçek ile arasında ilişki bulunmamaktadır.

‘İtici – Çekici’ boyutu ile ‘Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissedirim’ (-,036) ve ‘Ailem arkadaş çevrem belirlenmesinde etkin rol oynar’ (-,001) ifadeleri arasında negatif bir ilişki bulunmaktadır. ‘Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım’ (,217) ve ‘Toplumda insanların özgürce davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısındayım’ (,223) ifadelerinin ölçek ile arasında düşük bir ilişki bulunmaktadır. ‘Toplum içerisinde insanlarla tartışmaktan ziyade insanlara yardım

etmeyi tercih ederim’ (,052), ‘Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim’ (,025), ‘Toplumsal kurallara uymayan insanları haklı görmem’ (,059), ‘Toplumsal değerlere bağlı bir kişiliğe sahip birisiyim (gelenek töre inançlar)’ (,085) ‘Toplumsal değerlere aykırı davranan bireylerin davranışları beni rahatsız eder’ (,033) ‘Toplumsal uzlaşmayı bozan davranış sahiplerine hoşgörülü davranmam’ (,049) ‘Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoş görülü davranır’ (,086) ‘Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım’ (,040) ifadeleri ile ölçek arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

Katılımcıların rekreatif faaliyet türünün seçiminde etkili olan faktörlerin ortalamaları Tablo 5’de yer almaktadır.

Rekreatif faaliyet türünü seçmede en yüksek ortalamaya (1,76) ile ‘Zamanımın uygun olması’ sahiptir. Bunu (1,80) ile ‘Ortamda rahat hissetme’ ve ‘Yerinin uygun olması’ (1,87) ifadeleri takip etmektedir. En düşük ortalamaya ise (3,08) ‘Televizyondaki sağlıklı yaşam programları’ ifadesi sahiptir. Bunu (2,39) ortalama ile ‘Doktor tavsiyesi’ ve (2,31) ortalama ile ‘Daha önceki katılanların tavsiyeleri’ ifadesi takip etmektedir. ‘Televizyondaki sağlıklı yaşam programları’ ifadesinin en düşük ortalamaya sahip olması üniversite öğrencilerinin televizyonda yer alan sağlık programlarındaki hazır bilgiye daha temkinli yaklaştıkları şeklinde yorumlanabilir. ‘Zamanımın uygun olması’ ifadesinin en yüksek ortalamaya sahip olması da üniversite öğrencilerinin ders programlarının yoğun olması ile açıklanabilir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Rekreatif Faaliyet Türünü Seçmede Etkili Olan Faktörler

Faktörler	İfadeler	Ort.	Std. Sapma
Kişisel Uygunluk	4.Zamanının uygun olması	1,76	0,73
	5.Yerinin uygun olması	1,87	0,81
	2.Yeteneklere uygun olması	1,9	0,8
	1.Yaşa uygun olması	1,97	0,85
	3.Maliyetinin yüksek olmaması	2,11	0,93
Yönlendirme	8.Daha önce katılanların tavsiyeleri	2,31	0,95
	7.Doktor tavsiyesi	2,39	0,95
	6. TV'deki sağlıklı yaşam programları	3,08	1,1
Ortam	9.Ortamda kendini rahat hissetme	1,8	0,82
	10.Arkadaşlara eşlik etme	2,02	0,89

n=455; Ölçekte 1 kesinlikle katılıyorum ve 5 kesinlikle katılmıyorum anlamındadır. Tablo ortalaması en yüksekten en düşüğe göre sıralanmıştır.

DEĞERLENDİRME

Sosyalleşme, insanın diğer insanlar ile karşılıklı etkileşimi sonucunda belirli bir toplumun; yapma, duyma ve düşünme biçimlerini öğrenme, benimseme süreci olarak tanımlanmaktadır (Atalay 2012). Başka bir ifade ile sosyalleşme toplumdaki mevcut ya da beklenen rolleri yerine getirmek için gerekli olan bilgi, beceri, tutum, norm, değer, eğilim ve benlik algılarının özümsemesi sayesinde hayat boyu devam eden bir süreç olarak tanımlanabilmektedir (Nieminen 1998). Sosyalleşme, bir süreç olarak bireyin doğumuyla başlamakta ve tüm yaşam boyu sürmektedir (İçli 2002). İnsanlar bu süreç içinde insani vasıflarını ve potansiyellerini geliştirmenin yanı sıra içinde buldukları kültürü ve diğer insanların kendisi hakkındaki beklentilerini öğrenmektedir. Sosyalleşme sürecinde birey kurumsallaşmış normlara uyum sağlamayı öğrenmektedir. Böylece toplumsal düzenin sağlanması ve devam ettirilmesi gerçekleştirilmiş olmaktadır (Doğan 2010).

Sosyalleşme çeşitli ortam ve gruplarda başka insanlarla etkileşim sonucunda gerçekleşmektedir. Sosyalleşme kurumları olarak adlandırılan bu grup ve ortamlardan her biri bireyi hem kendine göre hem de kendinin de içinde bulunduğu toplumsal çevreye katılacak biçimde sosyalleştirmektedir (Tan 1981). Yapılan araştırmalarda ve ilgili yazında en önemli sosyalleşme kurumlarının

aile, okul, kitle iletişim araçları, yaşanılan çevre, akran grubu olduğu görülmektedir.

Okul sosyalleşme sürecinin bir diğer önemli kurumudur. Okul, aileden sonra devam eden bir sosyalleşme kurumudur (Öztürk 1999). Sosyalleşme sürecine önemli katkı sağlayan eğitim kurumunda, sosyalleşme daha resmi ve örgütlü olarak gerçekleştirilmektedir. Birey okulda salt bilgi değil, aynı zamanda toplumsal sorumluluklarını da kazanmaktadır. Dolayısıyla okulun bireyi etkileyen ilk organizasyon olduğu rahatlıkla söylenebilmektedir (Özkalp 2008). Okul ile birey eğitilmektedir. Okulun kurallarına göre sosyalleşmesini gerçekleştiren birey, toplum kurallarına daha uyumlu bir kişilik geliştirebilmektedir (Tezcan 1993). Ayrıca birey okul aracılığıyla benlik duygusundan uzaklaşmaktadır ve böylelikle bireyde sosyalleşme duygusu gelişmeye başlanmaktadır. Bireyin diğer bireylerle etkileşimi okul ile gerçekleşmektedir (Şahan 2007).

Akran grubu da bireyin sosyalleşmesinde önemli bir yere sahiptir. Yaşları büyüdükçe çocuklar, sınıf arkadaşları ve mahalle arkadaşları gibi çeşitli gruplarla sosyal ilişkiler kurma ihtiyacı duymaktadırlar. Arkadaşlarla ilişki içerisine girme, karşılıklı etkileşimde bulunma ise bu ihtiyaçların tatmini ile sonuçlanmaktadır. Arkadaş grupları, kişileri belirli şekillerde davranmaya teşvik etme, davranışlarıyla onlara örnek ya da model olma ve sosyal etkileşim de içeren iletişim süreçleri aracılığıyla, kişilerin davranışlarını, değerlerini ve tutumlarını etkileyebilmektedir (Garipova 2007). Ayrıca akran grupları sosyalleşme için önemli kabul edilen sevilme, paylaşımcı olma, hoş görülme olma, aidiyet duygusunun oluşması, fedakarlık, objektif olabilme, hakkını arama, başarı ve başarısızlığı kabullenme kavramları akran gruplarında daha kolay öğrenilebilmektedir (Şahan 2007). Köse de (2013) aile, okul ve arkadaş gruplarının sosyalleşme için önemli olduğu belirtmiştir. Benzer şekilde Kaya da (2003) okulun sosyalleşme için önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Günümüzde milyonlarca insan gazete-dergi okumakta, radyo dinlemekte, sinemaya gitmekte, televizyon seyretmekte ve internete bağlanmaktadır. Dolayısıyla insanlar, her gün binlerce

görsel ve işitsel mesaja maruz kalmakta; bu mesajlar kitle iletişim araçlarıyla kitlelere ulaştırılmaktadır. Çeşitli yollarla gelen bu mesajlar, her yaşta insanın toplumsal yaşamında önemli bir yer kaplamaktadır. Kitle iletişim araçları, yüzyılımızın en etkin sosyalleştirme kurumlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunlar yoluyla toplumsal değerler, normlar, örf ve adetler sosyalleşme sürecindeki çocuklara aktarılmaktadır. Kitle iletişim araçları bir yandan çocukların sosyalleşmesine etki ederken, diğer yandan dış dünyayı tanıyabilmelerine olanak sağlamaktadır (İrkin 2012). Ayrıca günümüzde insanlar zamanlarının büyük bir bölümünü bilgisayar başında geçirmektedirler. Bu bağlamda kitle iletişim araçlarından internet ve buna bağlı olarak çeşitli sosyal paylaşım siteleri (Facebook, Twitter vb.) çok etkili bir şekilde insanların yaşamlarında sosyalleşme için yer almaya başlamıştır (Batur 2014).

Sosyalleşme sürecinin önemli faktörlerinden biri de kültürdür. Kültür, doğuştan ölünceye kadar öğrenmiş oldukları kaynağı insan ve toplum olan ayrıca toplumda ortaklaşa paylaşılan bütün davranış kalıpları alışkanlıklar olarak görülmektedir. Kültür toplumu meydana getiren bireylerin hem kendi aralarındaki, hem kendileri ile toplum arasındaki hem de toplumlar arasındaki ilişkileri düzenlemektedir (Eroğlu 2011). Araştırmada öğrencilerin sosyalleşme ilişkin ifadeleriyle ilgili olarak kültür, aile ve okul en önemli unsurlar olarak bulunmuştur. Bunu sosyal etkileşim, kişinin kendisiyle barışık olması unsurları takip etmektedir ve Şahan'ın (2007) üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışma ile bu unsurlar benzerlik göstermektedir. Ayrıca üniversitelerin; çeşitli spor organizasyonları, konferanslar, kültürel paneller, söyleşiler, sanatsal faaliyetler, üniversitelerarası çeşitli faaliyetler, gençlik şölenleri gibi rekreatif faaliyetler ile bireylerin toplumsal uyumlarının sağlanmasında önemli görevler üstlendiği herkesçe kabul edilmektedir.

İnsanların adeta makineleştiği günümüzde, kent yaşamının gürültülü atmosferinden kurtulup, ruhsal ve bedensel yorgunluğu üzerinden atmak, yaşama yeniden bağlanmak için boş zamanlarını kendisini ruhsal bunalımlara yönelt-

meyecek faaliyetlere girişmesi en iyi ve keyifli bir şekilde değerlendirmesi gerekmektedir (Karatoprak vd. 2012). İnsanın fiziksel ve psikolojik yenilenmesini sağlayan rekreasyon, bir sanayileşme ve uygarlık ürünü olarak, çağdaşlık ve bir kültür sonucu, insanların bireysel ve toplumsal değerler bakımından, mutluluk, zevk ve bunların da ötesinde birçok değer oluşturacak bir kavram olarak görülmektedir (Karaküçük 2008). İnsanın, yoğun çalışma yükü, rutin hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkiler nedeniyle tehlikeye giren veya olumsuz etkilenen beden ve ruh sağlığını tekrar elde etmek, korumak veya devam ettirmek, aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız ve bağlantısız boş zaman içinde, isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı faaliyetler rekreasyon olarak tanımlanmaktadır (Sevil, Şimşek, Katırcı, Çelik ve Çeliksoy 2012).

SONUÇ

Rekreasyon kavramından bahsederken onun sosyalleştirici gücünü ön plana çıkarmak gerekmektedir. Bucher (1974) rekreasyonu, 'insanın öz benliğine uygun ve yapmaktan zevk aldığı toplumsal, kültürel ve sportif faaliyetlere katılarak, günlük yaşamın sıkıcılığından kurtulması ve başka insanlarla etkileşerek toplumsal bir kişilik kazanması' şeklinde tanımlayarak kavramın sosyalleştirici yönünü vurgulamaktadır. Ayrıca insanlar sosyal ilişkileri nedeniyle etkileşim içinde buldukları kişi ve gruplarla katılım, kabullenme, yakınlık gibi bazı gereksinimlerini karşılayabilmektedirler. Bu nedenle rekreasyon faaliyetleri, sosyalleşmeye katkı sağlayan önemli bir hizmet süreci olarak görülmektedir (Demir vd. 2012). Araştırmada rekreatif faaliyet türünün seçiminde etkili olan faktörler ve rekreatif faaliyetlere katılımında etkili olan faktörler (Boş Zaman Motivasyon Ölçeği) olmak üzere iki ölçek kullanılmıştır.

Boş zaman motivasyonu ölçeğini Kanters ve Forrester (1997) ve Beggs, Elkins ve Stitt (2004) rekreasyonel sporlardaki boş zaman motivasyonunu incelemek, Lounsbury ve Polik (1992) boş

zaman memnuniyetlerini ve ihtiyaçlarını araştırmak, Ryan ve Glendon (1998) turistlerin destinasyon seçimlerindeki tercihlerini belirlemek, Starzyk, Reddon ve Friel (2000) lise öğrencileri arasındaki boş zaman ve psiko – sosyal uyumunu araştırmak ve Wickham, Hanson, Shechtman ve Ashton (2000) omurilik hasarı olan yetişkinlerin boş zaman motivasyonunu ve boş zaman davranışlarını incelemek için kullanmışlardır. Yapılan bu araştırmalarda boş zaman faaliyetlerine katılımı motive eden dört faktör bulunmaktadır. Bunlardan ilki ‘entelektüel’ faktördür. ‘Entelektüel’ faktöründe birey boş zaman aktivitelerinde öğrenme, araştırma, keşfetme, düşünce ya da hayal etme gibi zihinsel aktiviteleri içeren faaliyetlerde bulunmaktadır. İkincisi ‘sosyal’ faktördür ve sosyal nedenler için boş zaman faaliyetleri yapan bireyleri ifade etmektedir. Bu faktör arkadaşlık ve kişiler arası ilişki gibi iki temel ihtiyacı içermektedir. Üçüncü faktör olan ‘yeterlilik – ustalık’ faktörü; başarıma, rekabet ve meydan okumayı kapsamaktadır. Son faktör ise ‘itici – çekici’ faktörlerdir, birey yaşam koşullarından kaçmakta ya da uzaklaşmaktadır. Bu faktörde bireylerin; sosyal iletişimden kaçması, yalnızlık ve sakinliği araması ve diğerleri için kendini dinlemesi ve dinlenmesi gibi sebepler bulunmaktadır (Beggs vd. 2004).

Beggs ve Elkins (2010) tarafından yapılan bir araştırmada en önemli değişken olarak Yeterlilik – Uсталık’ faktörü bulunmuştur. Beggs, Elkins ve Stitt (2004) tarafından yapılan araştırmada ise ‘Yeterlilik – Uсталık’ faktörünün üniversite öğrencilerinin boş zaman motivasyonlarındaki en önemli değişken olduğu belirtilmiştir. Ayrıca Kanters ve Forrester (1997) ‘Yeterlilik – Uсталık’ faktörünün üniversite öğrencilerinin boş zaman katılımındaki en önemli değişken olduğunu göstermekte ve Campitelli (2000) tarafından yapılan üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada bunu desteklemektedir (Beggs ve Elkins 2010). Güneş ve Samsa’nın (2012) öğretim görevlileri üzerinde yaptıkları çalışmada ise en önemli değişkenin ‘Sosyal’ faktör olduğu belirtilmiştir. Bu çalışmada ‘Sosyal’ faktör ‘Yeterlilik – Uсталık’ faktörüne göre, üniversite öğrencileri için daha az önemli bir boş zaman motivasyon değişkenidir. Önceki çalışmalarda motivasyonla ilgili ola-

rak sosyal faktörün önemi açısından farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin, Kanters ve Forrester de (1997) sosyal faktörlerin, üniversite öğrencilerinin motivasyonlarında önemli bir rol oynadığı ve boş zamanlara katılımlarındaki önemini belirtmektedir. Ancak Beggs vd. (2004) sosyal faktörlerin üniversite öğrencilerinin boş zaman motivasyonu için önemli olmadığını belirtmektedir. Ancak bu araştırmada sosyal faktörlerin boş zaman motivasyonu için önemli olduğu belirgindir. Sonuç olarak öğrencilerin rekreatif faaliyetlere katılımında; arkadaşlık, kişiler arası ilişki, başarıma, rekabet ve meydan okumayı gibi sebeplerin öğrenciler için önemli olduğu söylenebilmektedir.

Motivasyon toplam puanları ile sosyalleşmeye ilişkin ‘Olabilirdiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim’, ‘Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim’, ‘Aile büyüklerinin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam’, ‘Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez’ ve ‘Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım’ ifadeleri arasında ilişki bulunmamaktadır. ‘Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissederim’ (-,112) ifadesinde ise negatif bir ilişki bulunmaktadır. ‘Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım’ (,327) ve ‘Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar’ (,329) ifadelerinde orta düzeyli bir ilişki bulunmaktadır. Araştırmada rekreatif faaliyet türünün seçiminde etkili olan faktörler incelendiğinde en önemli faktörün ‘Kişisel Uygunluk’ olduğu görülmektedir.

Lapa, Varol, Tuncel, Ağyar ve Certel (2012) katılımcıların spor aktivitelerine katılmama nedenleri olarak yoğun çalışma temposuna sahip olmak ve ekonomik yetersizlik ifadeleri önemli bir neden olarak tespit etmişlerdir. Bu çalışmada rekreatif faaliyete en önemli katılma nedeni olarak ‘zamanının uygun olması’ yer almaktadır ve ayrıca ‘maliyetinin yüksek olmaması’ da önemli bir etken olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar, Lapa vd. (2012) yaptığı çalışmayı desteklemektedir. Ayrıca spor faaliyetlerinin yapıldığı yer seçiminde etkili olan en önemli neden olarak yaşadığı ye-

re yakın olması ifadesi yer almaktadır. Ulaşılan bu sonuç, Arslan (2010) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerinin ailelerinin gelir seviyeleri incelendiğinde büyük çoğunluğunu (58,7) orta sınıf gelir grubu oluşturmaktadır. Türkiye gelişmekte olan bir ülkedir ve nüfusunun büyük çoğunluğu orta sınıf gelir grubu oluşturmaktadır. Şahan (2010) ve Yılmaz (2006) ile sonuçlar benzerlik göstermektedir. Bu durum rekreatif faaliyet türünün seçilmesinde etkili olan 'Kişisel Uygunluk' faktörünün ön plana çıkmasını açıklayabilmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerinin ailelerinin yaşadıkları yerler incelendiğinde ailelerin %61,8'i il merkezinde, %28,5'i ilçe merkezinde, %4,2'si kasabada ve %5,5'i köyde yaşamaktadır. TÜİK verilerine göre Türkiye genelinde il ve ilçelerde ikamet edenlerin oranı %91,8 iken kasaba ve köylerde yaşayanların oranı %8,2'dir (www.tuik.gov.tr). Bu oranlar ile araştırmanın oranları benzerlik göstermektedir. Ayrıca bu oranın yükselmesi şehirleşme oranının arttığı ve gelişmiş ülke kırsal ve kentli nüfus oranlarına yaklaştığı söylenebilmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna bakıldığında büyük çoğunluğunun %65,3 ile ilköğretim mezunu olduğu, %24,8'inin lise mezunu olduğu, %7,1'inin üniversite mezunu olduğu, %2,6'sının okur – yazar olmadığı ve %0,2'sinin ise yüksek lisans veya doktora mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların babalarının eğitim durumlarının ise %42,2'sinin ilköğretim mezunu, %32,7'sinin lise mezunu, %23,3'ünün üniversite mezunu, %1,1'inin yüksek lisans mezunu olduğu ve %0,7'sinin okur – yazar olmadığı görülmektedir. Bu sonuçlar katılımcıların babalarının eğitim düzeylerinin annelerine göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. TÜİK eğitim verileri ve cinsiyete göre nüfus dağılımı (2011) verileri de araştırma sonuçlarını desteklemektedir (www.tuik.gov.tr).

Araştırmaya katılan öğrencilerin boş zamanlarında ilgilendikleri faaliyetler TV izleme, kafeye gitme, arkadaş ziyaretlerine gitme, çarşı, pazar, fuar, park gibi gezintilere çıktıkları, sinema ve tiyatroya gittikleri ve aktif olarak spor yapma ola-

rak tespit edilmiştir. TÜİK cinsiyete göre serbest zaman kullanım aktiviteleri (2006) dağılımı incelendiğinde TV izleme, sosyalleşme ve toplama aktivite oranları yüksek düzeydedir (www.tuik.gov.tr). Araştırmanın bu bulguları TÜİK verilerini desteklemektedir. Ayrıca Karaküçük'ün (2008) yaptığı çalışmada da TV izlemenin, müzik dinlemenin ve kafeye gitmenin yüksek orana sahip olması benzerlik göstermektedir.

Katılımcıların %29,9'u haftada üç gün, %21,3'ü haftada iki gün, %13,8'i haftada bir gün %12,1'i haftada dört gün, %11,9'u haftada yedi gün, %8,8'i haftada beş gün, %2,9'u ise haftada altı gün olarak katılmaktadırlar. Öğrencilerin haftada beş gün eğitim aldıkları düşüldüğünde haftada iki ve üç gün yüksek oranda boş zaman aktivitelerine katılabilmeleri anlaşılabilmektedir. Ağılönü (2007) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Elde edilen bulgular ışığında; sosyalleşme için kültür, aile ve okulun üniversite öğrencileri açısından en önemli unsurlar olduğu söylenebilir. Ayrıca cinsiyete, sınıfa ve yaşadıkları yere göre sosyalleşme ile ilgili ifadeler arasındaki ilişkiye bakıldığında; yaşadıkları yere ve sınıfa göre seçilen sosyalleşme ifadeleri arasında zayıf bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca cinsiyete göre üç ifadeye zayıf bir ilişki, bir ifadeye ise yüksek (Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmesi ve ifade edebilmeli) bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Sosyalleşme ile rekreatif faaliyetlere katılımında etkili olan faktörler (motivasyon) arasında yeterlilik-ustalık ve sosyal boyutların ve rekreatif faaliyet türünün seçilmesinde ise kişisel uygunluk boyutunun ön plana çıktığı görülmektedir. Öğrencilerin en fazla tercih ettikleri rekreatif faaliyetlerin daha çok bireysel gerçekleştirilebilecek faaliyetler olması nedeniyle sosyalleşmeleri açısından olumlu bir durum yaratmayacağı söylenebilmektedir. Bu noktadan hareketle; üniversite öğrencilerine grup halinde katılabilecekleri ve zaman, mekan, yetenek ve maliyet açısından uygun rekreatif faaliyetlerin sürekli olarak üniversitelerde düzenlenmesinin öğrencilerin sosyalleşmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın kısıtlılığını, Kayseri ilinde üniversite eğitim alan öğrencilerin çalışma grubunu

oluşturması ve elde edilen verilerin 2014 – 2015 eğitim – öğretim yılı güz dönemindeki öğrencilerden alınması oluşturmaktadır. Bu kısıtlar göz önünde bulundurularak, ileriki çalışmalarda sosyalleşme ve rekreasyon faaliyetlerinin değerlendirilmesinde daha geniş bir çalışma gruplarına ulaşılması ile çalışma grupları arasındaki farklılıkların da ortaya konulması mümkün olabilecektir.

KAYNAKÇA

- Ağılönü, A. (2007). Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Hizmetleri ve Model Belirleme (Fethiye Örneği) (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*), İstanbul: Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Altunışık, R. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: SPSS Uygulamaları*. Adapazarı: Sakarya Kitabevi.
- Arslan, S. (2010). Yetişkin Kent Halkının Belediyelerin Serbest Zaman Eğitimi ile Rekreasyon Faaliyetlerinin Sunumuna ve Yaşam Kalitesine Etkisine İlişkin Görüşleri (Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği). (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*), Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Arslan, S. (2012). Kentli Bireylerin Rekreasyon Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin Analizi: Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği, *International Refereed Academic Social Sciences Journal*, 3 (7): 129 – 136.
- Atalay, A. (2012). Bireylerin Sosyal Algı ve Sosyalleşme Düzeylerinin Gelişiminde Rekreasyonel Uygulamaların Önemi. Antalya: *I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı*, 12-15 Nisan 2012, ss: 958 – 970.
- Bahar, H. İ. (2008). *Sosyoloji*. 2. Baskı, Ankara: Usak Yayınları.
- Bardakçı, S. (2010). Çevrimiçi Öğrenme Ortamında Algılanan Sosyalleşme Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakülte Dergisi*, 43 (1): 21 – 25.
- Batur, Z. (2014). Sosyalleşmenin Bir Aracı Olarak Anadili Öğretimi: Anadili Ders Kitaplarındaki Sosyalleşmeye Yönelik Tema ve Kodlar (Türkçe ve Almanca Örneğinde), *Uşak: Eğitim ve Bilim Dergisi*, 39 (171): 166 – 176.
- Beard, J. G. ve Ragheb, M. G. (1980). Measurement Leisure Satisfaction, *Journal of Leisure Research*, 2 (1): 20-33.
- Beard, J. G. ve Ragheb, M. G. (1983). Measuring Leisure Motivation, *Journal of Leisure Research*, 15 (3): 219-228.
- Beggs, A. B., Elkins, S. J., Stitt, J. E. (2004). Leisure Motivation Of Participants And Nonparticipants in Campus Recreational Sports Programs, *Recreational Sports Journal*, 1: 65 – 76.
- Beggs, A. B. ve Elkins, S. J. (2010). *The Influence of Leisure Motivation on Leisure Satisfaction*. ABD: Illinois Devlet Üniversitesi.
- Bucher, C. A. ve Bucher, R.D. (1974). *Recreation for Today's Society*. New Jersey: Frenitice-Hall.
- Campitelli, M.A. (2000). Why Students At Eastern Washington University Choose To Participate Or Not in Intramural Sports Activities While at EWU. (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Eastern Washington Üniversitesi, Cheney, WA.
- Çaha, Ö. (1999). Spora Yaslanarak Bir Nefes Almak, *Düşünen Siyaset Dergisi*, 1: 115-125.
- Demir, Ş., Demir, M. Babat, D. (2012). Turizm Bölümü Öğrencilerinin Serbest Zaman Gereksinimi-Serbest Zaman Doyumu İlişkisi Algılamaları, Antalya: *I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı*, 12-15 Nisan 2012, ss. 914 – 928.
- Doğan, İ. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Rekreasyonel Bir Faaliyet Olarak Halk Oyunlarına Katılım Nedenleri, (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*), Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Doğan, İ. (2010). *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*. Ankara: Pegem Akademi.
- Donnelly P. ve Coakley J., (2002). The Role of Recreation in Promoting Social Inclusion. Laidlaw Foundation, Toronto, Kanada. ss. 5 – 6.
- Durmuş, B., Yurtkoru, E.S. ve Çinko, M. (2013). *Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Ergün, M. (1987). Eğitim Sosyolojisi, <http://mustafaergun.com.tr/wordpress/wp-content/uploads/2015/11/egsos.pdf>, Erişim tarihi: 12 Şubat 2015.
- Eroğlu, F. (2011). *Davranış Bilimleri*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Ertürk, Y. D. (2010). *Davranış Bilimleri*. İstanbul: Kutup Yıldızı Yayınları.
- Garipova, C. (2007). Gençlerin Tüketici Olarak Sosyalleşmesi ve Tataristan'da Bir Araştırma, (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*), Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göker, G., Demir, M., Doğan, A. (2010). Ağ Toplumunda Sosyalleşme ve Paylaşım: Facebook Üzerine Ampirik Bir Araştırma. Elazığ: Fırat Üniversitesi, *Journal of New World Sciences Academy Humanities Dergisi*, 5 (2): 183 – 206.
- Güneş, N. ve Samsa, M. (2012). Öğretim Elemanlarının Demografik Özelliklerine Göre Rekreatif Faaliyetlere Katılım Nedenlerinin Belirlenmesi: Akdeniz Üniversitesi Örneği. Antalya: *I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı*, 12-15 Nisan 2012, ss. 644 – 655.
- İçli, G. (2002). *Sosyolojiye Giriş*. Denizli: Anı Yayıncılık.
- İrkin, A. Ç. (2012). Çocukların Gelişim Süreci ve Televizyonun Etkileri. Ankara: *Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Uzmanlık Tezi*. ss. 23 – 35.
- Kanters, MA. ve Forrester, S. (1997). The Motivations and Self-esteem of Intramural Sports Participants, *NIRSA Journal*, 21: 3-7.
- Karaküçük, S. (2008). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karatoprak, C., İlgar, Y. ve Ballı, Ö. (2012). Kent İçi Rekreasyon Parklarının Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesi, Antalya: *I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı*, 12-15 Nisan 2012, ss. 439 – 452.
- Karlı, Ü., Polat, E., Yılmaz, B. ve Koçak S. (2008). Serbest Zaman Tatmin Ölçeği'nin (Sztö-Uzun Versiyon) Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması, *Spor Bilimleri Dergisi*, 19 (2):80-91.
- Kaya, S. (2003). Yetiştirme Yurtlarında Kalan Gençlerin Boş Zaman Değerlendirme Eğilimi ve Faaliyetlerin Sosyalleşmeye Etkisi, (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*), Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

- Kılbaş, Ş. (2004). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Köse, Z. (2013). 13-14 Yaş Grubu Ergenlerin Bilgisayar Oyunlarını Oynama Alışkanlıklarının ve Sosyalleşme Durumlarının Araştırılması (Kütahya İli Örneği). (*Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*). Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Lapa, T., Varol, R., Tuncel, E., Ağyar E. ve Certel, Z. (2012). Belediye'ye Ait Park Alanlarını Sportif Amaçlı Kullanan Bireylerin Katılımlarının ve Beklentilerinin İncelenmesi: Bornova Örneği. Antalya: *I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı*, 12-15 Nisan 2012, ss. 851 – 865.
- Lounsbury, J.W. ve Polik, J. R (1992), Leisure Needs and Vacation Satisfaction, *Leisure Sciences: An Interdisciplinary Journal*, 14 (2): 105-119.
- Metin, T. C. (2013). Boş Zaman Sosyolojisi Kapsamında Toplumsallaşma İlişkileri ve Boş Zaman Değerlendirme Biçimlerinin Geleceği, Aydın: *II. Rekreasyon Araştırma Kongresi Bildiri Kitabı*, 31 Ekim-3 Kasım 2013, ss. 541 – 543.
- Nieminen, P. (1998). *Four Dance Subculture A Study of Non-Professional Dancers' Socialization, Participation Motives, Attitudes and Stereotypes*, Jyväskylä, Finlandiya: Jyväskylä Üniversitesi Yayınları.
- Özkalp, E. (2008). *Sosyolojiye Giriş*. Bursa: Ekin Yayıncılık.
- Öztuna, D., Elhan, A. H. ve Kurşun, N. (2008) Sağlık Araştırmalarında Kullanılan İlişki Katsayıları, *Türkiye Klinikleri*, 28: 160-165.
- Öztürk, H., E. (1999). Çocuğun Sosyalleşmesinde Televizyonun Etkisi, (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*), Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ryan, C. ve Glendon, I. (1998). Application of Leisure Motivation Scale to Tourism, *Annals of Tourism Research*, 1: 169 – 184.
- Sevil, T., Şimşek, K. Y., Katırcı, H., Çelik, O. ve Çeliksoy, M. A. (2012). *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Starzyk, K. B., Reddon, J. R. Friel, J. P. (2000). Need Structure, Leisure Motivation, and Psychosocial Adjustment Among Young Offenders and High School Students, *Journal of Offender Rehabilitation*, 1 (2): 163 – 174.
- Şahan, H. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü, (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*), Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahan, H. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü, *Karamanoğlu Mehmet Bey İ.İ.B.F. Dergisi*, (15): 261 – 264.
- Tan, E. M. (1981). *Toplum Bilimine Giriş Temel Kavramlar*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Tezcan, M. (1993). *Boş Zamanlar Sosyolojisi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No: 174.
- Weis, O. (2001), Identity Reinforcement Insport, *International Review of the Sociology of Sport*, 36: 80-92.
- Wickham, S. E., Hanson, C. S., Shechtman, O. ve Ashton, C. (2000). A Pilot Study: Attitudes Toward Leisure and Leisure Motivation in Adults with Spinal Cord Injury, *Occupational Therapy in Health Care*, 4: 33 – 50.
- www.tuik.gov.tr Erişim tarihi: 4 Şubat 2015.
- Yenigün, Ö. ve Doğduay, G. (2012). Mental Retardasyonlu Çocuklarda Rekreasyon Faaliyetlerinin Sosyal Gelişime Etkilerinin İncelenmesi. Antalya: *I. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı*, 12-15 Nisan 2012 ss. 1013- 1021.
- Yetim, A. (2011). *Sosyoloji ve Spor*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Yılmaz, B. (2006). Doğa Sporlarına Katılımın Sosyal Bütünleşmeye Etkisi, (*Yayımlanmamış Doktora Tezi*), Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Yenal YAĞMUR

Akdeniz Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Konaklama İşletmeciliği Bölümü'nden mezun oldu (2009). Yüksek lisans derecesini Akdeniz Üniversitesi'nden aldı (2015). Halen Akdeniz Üniversitesi'nde doktora öğrencisidir.

Doç. Dr. Ebru TARCAN İÇİGEN

Akdeniz Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'ndan mezun oldu (1998). Yüksek lisans derecesini Akdeniz Üniversitesi'nden Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim dalından (2001), doktora derecesini de Akdeniz Üniversitesi'nden İşletme Anabilim dalından aldı (2008). Akdeniz Üniversitesi'nde çalışmaya başladı (1999) Doçentlik unvanını Turizm alanında aldı (2013). Halen Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde görev yapmaktadır. Temel çalışma alanları Turizm İşletmeciliği, Yönetim Organizasyon'dur.